

ר מ ת שיש לעורר את החולה עליהם, וז"ל: אם גמילות חסד בביקור חולים הוא גדול במאד כשמבקר בצרכי גופו ובריאותו, ק"ו בן בנו של ק"ו אם מבקר בצרכי נשמתו דהיינו לראות שהחולה יתורה היטב בשברון לב ובתרטת גמרה ובבקשת מחילה וסליחה מהשמים, וגם יצוה עניינו שלא יהיה נשאר חייב הוא וכן להיפך, ולא כמו שעושים המוניים שממתינין בדברים החם עם החולים עד לדכוכה של נפש שאו החולה בלי דעת ואינו מהרהר בתשובה גמורה כי מהות התשובה הוא המרתה ועזיבת החטא והודויו על כל פרט ופרט מעיונותיו ובקשת מחילה בלב נשבר ובבניה וצריך לזה ישוב הדעת, ע"כ זריון מקדימין כשמבחינין בו שהוא מסוכן יאמר לו כי טוב להודות לה ולהתפלל לו שהוא הרופא האמיתי בוידוי שאינו כ"א חפלה לפני ית' כמו שאנו עושין בכל יום תמיד בבית הנכנס וכמו שאמרו רבותינו ז"ל הרבה לא התורו ומתו והרבה התורו ולא מתו ובכן ירפאהו ה' רפואה שלמה, וקיום כל יאמר לו שישאל מחילה מכל מי שחטא כנגדו בין בדיבור ובין במעשה ואם יש בידו באיזה אופן ממון חבירו יסדר ששיבוהו לו, כי הרבה הקפד הקב"ה על דברים שבינו לבין חבירו, וכן שימחול לכל מי שחטא כנגדו בין באומר בין בפועל בין בגזילה בין בכבודו, כי אלמלא כן לא ימחול לו הש"י על עונותיו שישאל עתה מחילה מהן שכן ארז"ל נושא עון ועובר על פסע למי נושא עון למי שעובר על פסע, ויודיע לו שכלת יקרא לפניו היודוי הגנוג מלה במלה אך שהוא וולך צריך שיהרהר בלבו פרשות עונותיו ויצרפם איך שיוכל תחת איזה אחד מאותם הסוגים, ואם היא אשה שתכין לבה כפרט אם עברה על ג' מצות נדה חלה הדלקת הנר תהא כונתה חרטה גמורה ושם יוכה ה' להרפא שלא תוסיף עוד לעבור עליהם, וכל המרבה בוידוים הרי זה משוכח עכ"ל הסהור.

ועיין מ"ש בקצרה על כך גם בספר מעבר יבק חלק שפתי צדק פרק ט' ע"ש. ועיין שם גם בחלק אמרי נועם פרק ט"ו מ"ש מענין מה שבהרבה פעמים אמירת היודוי לחולה מקל מעליו החולי יען שבוה ממחק כחות הדינים שעליו ע"י שבידת לבו ורוחו כקרבנו, וכן יען כי באמרום לו שיתן דעתו על ענייניו אם חלה או הפקיד אצל אחרים או אחרים חלו לו או הפקידו אצלו מתקן בזה מה שבינו לבין חבירו ע"ש עוד דברים נפלאים בהא.

ב כן עיין שם במעבר יבק בחלק שפתי צדק פרק ח' מ"ש דברים נעלים ונלהבים בקשר לחובת האב לצוות לביתו בפני עדים [עיי' בקשר לכך גם בחמת אדם כלל קנ"א סע' ה' בשם הספר חסידים] ולראות מראש לסדר כהוגן חילוק הנכסים כשיודע שכניו בני מריבה, וכן בקשר לחובת הננים לקיים הצוואה, ולהתנהג באחיה ובשלום ובמישור אשר בכך

סימן כו יתנו מעזנים לנפש אביהם וישכב ואין מהריר, עיי"ש היטב ושמע חכם ויוסיף לקח.

ועיין שם גם בסמך שפת אמת פי"ד במ"ש דלהכי נקטו לשון, כ"קור' חולים, ולא לשון ראייה והליכה והקבלה, בכדי להורות לאדם דעת שילמד לחולה שיפספש ויבקר מעטיו, כי בסור הסיבה יסור המסובב עיי"ש.

ג ובספר האבה חסד להחסיד שבכהונה הבעל חיה ז"ל ח"ג פי"ג מוסיף גם דאם איש אמיד הוא החולה ולא עשה צדקה וחסד כראוי עד פתה יש להזכירו שיתקן דבר זה או נכסה לקבל עליו בל"ג לתקן כשיקום מחלו כי מצינו כמה פעמים בדחול שזכות הצדקה מצלת לאדם ממות וגם להנצל מן הגיהנם ע"ש. וכך ראינו בספר שבט יהודה למהר"ר עיי"אש ז"ל שמביא בכזאת בשם המפרשים דראוי לאדם סמוך למיתתו להניח איזה דבר לעניים או להקדש או לחברת גמילות חסדים או לחברות אחרות כי חיבה על האדם מכל עמלו כשעה זו להניח להקדש כי הוא חלקו בחיים ע"ש.

ועיין גם בספר מעבר יבק מאמר שפתי צדק פי"ד מ"ש בכלל בגדול התועלת שיש בדבר אם ישים החולה לקפת הצדקה או לקופת חולים או יתן בירו לאיזה עני הגון קודם שיתחיל תודו לפנות עשרים וששה פרשות ואם יוסיף עד צ"א ליחוד היייה ואדנות מה טוב, ואם יוסיף עד ק"יב כנגד היייה אהייה אדנות מה טוב ונעים והמוסיף מוסיפין לו חיים וכו' עיי"ש.

כן אזכור בזה הערה נחוצה שכותב בזה בספר הר- אבל בריני גוסס וז"ל: אמינא מילתא וזמרתא וגדולה היא אלי, לדעת יצוה האדם קודם מותו שיפריש מהונו לצורכי רבים כי רובן בגלל ואמרו רז"ל במס' ב"ק ד' צ"ד וכ"כ בחומ"ם ס"ו סע"ז גל ואינו יודע למי גול יעשה צורכי רבים ואולי יש בידו איסור גזילה ממה שאינו יודע למי ישיב ויתכפר לו עכ"ל, ואשרי משכיל אל דל לעוררו על כל הגיל בדרך הרצויה.

ח

אם מותר וישנו חיוב לעשות מאמצים להציל גוסס ואם מותר לחלל לשם כך

את השבת

(סימן שלט)

דיני גוסס

סע"פ א. שנינו בריש שמחות הגוסס הרי הוא בחי לכל דבר וזקק ליבום ופוסט טו ליבום וכו' ואסור לעשות לו דבר שתקרב

ל מיתתו וכן שנינו במשנה דשבת (קנ"א):
 דהמעמץ עיניו של מת עם יציאת הנפש
 ה"ז שופך דמים.

ר מ ת

א במסכת שבת ושמות שם וכן ברמב"ם בפ"ד מאבל ורמב"ן בה"א וטור ושו"ע לא נזכר רק מזה שאסור לעשות דבר המקרב מיתתו, אבל לא נזכר אם יש גם חיוב לעשות עוד מאמצים להצלת נפשו, ובפרט אם מותר משום כך גם לחלל את השבת משום ס"ס דסיס של הצלה, או משום המשכת חיי שעה של איזה רגעים בלבד, ויש לברר הדין בזה.

ב בחשבי בזה במבט ראשון לרון על כך ממה שמובא במ"ס שבת שם באוהה סוגיא עצמה, דהיינו ממה דאיחא: תניא אמר רשב"ג תינוק בן יומא חי מחללין עליו את השבת וכו' אמרה תורה חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה, הרי שהתרת החילול הותנה בתנאי של כדי שישמור שבתות הרבה, וא"כ דון מינה הא כל שברור הדבר שלא יגיע לכדי שמירת שבת אחרת אסור לחלל עבורו משום הצלת חיי שעה של זמן קצר. נזכרתי מיד כי אמנם האור החיים על התורה (שמות ל"א-ט"ו) מכאן כן בהדיא וז"ל: "א"י עושה אימתי התרתי לך לשמור איש ישראל אפילו בערך כבוד שבת דוקא לעשות מ"י באדם שישנו בגדר עמיר לעשות, אבל מי שודאי לא יקום ולא יגיע לשבת לשמור הגם שרפואות אלו יועילו לשעות או לימים לא יחללו עליו שבת".

אב"ל באמת נלפענ"ד דבריו האוה"ח ז"ל לא נאמרו בזה להלכה כי הרי ביומא ד' פ"ה ע"ב דוחה הגמ' ילפוחא זאת דפקו"ג דוחה שבת מהך קרא דושמרו וגו' עם יתר הילפוחות שם, משום דעל כולתו יש פירכא דאשכחן ודאי ספק מנלן, לבד מדרשמואל דלית ליה פירכא דיליף לה מ"ו, וחי בה"ס ולא שימות בה"ס, והכי קי"ל להלכה כשמואל דהרי פסקינן דאפילו ספק סקוה נפש דוחה את השבת, ואפילו ביש כמה ספקיות, עיין רמב"ם בפ"ב מה' שבת ה"א ושו"ע אורח סי' שכ"ט, ושם ברמב"ם בה"ג מכ"א להדיא להלכה הך דרשה ד"ו, וחי בה"ס ולא שימות בה"ס, ומוסיף ע"ז נוסף משלו בכתבו "הא"ס למדת שאין משפטי התורה נקמה בעולם אלא רחמים וחסד ושלום בעולם", וכבר כתב להקשות על דברי האור החיים המנחת חנוך במוסף השבת במלאכת הוצאה, עיי"ש. ועוד זאת, כפי שמוכר המניח שם הרי אמרינן בהדיא ביומא שם בד' פ"ג ע"א במשנה דמי שנפלה עליו מפולת ספק חי ספק מת וכו' מפקחין עליו את הגל מצאוהו חי מפקחין וכו', ואמרינן בגמ' בד' פ"ה ע"א דלא צריכא דאפילו לחיי שעה, וכן גוסס ברמב"ם שם בהי"ח בהדיא בשלשון: ומצויאין

סימן כח אותו לחיי, אותה" שעה, וכן בשו"ע שם בסע"ד ג"כ בהדגשת לשון: שאינו יכול לחיות, אלא לפי שעה". ומשמע מזה שדין זה הוא אליבא דכו"ע, כי לא מצינו בגמ' מי שיחלוק על משנה זאת, ובע"כ לומר כמו שבאר המ"ב בביאור הלכה שם דאע"ג דלא שייך הכא טעם חלל שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה אפ"ה מחללין משום דלא דוקא שבת היה שאר מצות שבת המאירי ביובא וז"ל ואע"פ שנתברר שאי אפשר לו לחיות אפילו שעה אחת שכאוהה שעה ישוב בלבו ויתורה, ע"ש בביאור הלכה מה שמוסיף לבאר בטוב טעם דאפילו הג"ל הוא ג"כ לטעמא בעלמא אבל לדינא לא תלוי כלל במצות דאין הטעם משום דדחינן מצוה אחת בשביל הרבה מצות, אלא דחינן כל המצות כשביל חיים של ישראל עיי"ש. וכן ראינו שמבאר גמ' הכי המהר"ם בן חביב בספרו תוספת יוה"כ על יומא, דמקשה בכזאת על ר"ש בן מנסיא דפק"ה ה"ק כדי לשמור שבתות הרבה ותלא אפילו לחיי שעה חיישינן ומחללין עליו את השבת, כדלעיל, ומתקן די"ל שישמור שבתות הרבה לאו דוקא אלא ר"ל צוויים הרבה דה' צוננו ובחיי שעה דאדם הוא חי עושה כמה מצות והם הנקראים שבתות הרבה ע"ש.

ולפענ"ד נראה להוסיף ראייה לפירושים הג"ל דהמכוון גם לשאר מצות מלשון דברי הגמ' בשבת שם דמסימת, דוד מלך ישראל מת אין מחללין עליו כיון שמת אדם בטל מן המצוות, [ולא כתוב בלשון כיון שמת אדם בטל משמירת שבתות, במגביל ללשון הרישא] והיינו משום דגם בחי באמרום כדי שישמור שבתות הרבה ג"כ ר"ל מצות הרבה, ומשום כך מסימת הגמ' במגביל לכך במת דאין מחללין מכיון שכבר בטל מן המצוות וליכא גביה הטעם של כדי שישמור מצות הרבה, והויא הסיפא בגדר של בא זה ולימד על זה, על הרישא, ומתקשר לפירו שפיר הרישא של תינוק בן יומא חי וכו' עם הסיפא של דוד מלך ישראל מת וכו', דיוצא כהסכרת טעם והיפוכו.

ובספר שו"ת פרי השדה ח"ב סי' י"ז ראינו שכותב להעמיד דברי האוה"ח להלכה ובגוונא דמומר להעמיס שלא יגיע לשמור עיי"ש, ודבריו דחוקים מאד לפענ"ד, מלהעמיס כן כבוננת דברי האוה"ח, עכ"פ ראינו כי להלכה דינא הוא דמחללין את השבת גם עבור חיי שעה בלבד, וא"כ נהדר אנפין לבירורנו אם מחללים את השבת גם עבור גוסס.

ג [והנה בתוס' נדה ד' מ"ד ע"ב ד"ה איהו כותבים בפשיטות דמחללין את השבת על גוסס בידי אדם ומסתייעים לכך מדאמר בפרק בתרא דיומא דאין מהלכין בפקו"ג אחר הרוב ע"ש. וא"כ הרי אפשר ללמד מזה בק"ו שמחללין את השבת עבור גוסס בידי שמים המחובר אל החיים ביתר בטחון מגוסס בידי אדם, דהרי הגוסס בידי אדם ההורג פטור

ר ח ל

והגוסס בידי שמים ההורגו נהרג עליו ע"ש בתוס' וברמב"ם כפי"ב מרוצח ה"ו. אלא שמצינו בשו"ת בית יעקב סי' נ"ט שנשאל ממש כשאלתנו אם מחללין את השבת עכור גוסס. ועמד על התימא על שלא נזכר זה מפורש בפוסקים, וכן מביא דברי התוס' בנדה ה"ג, אבל כותב להקשות עליהם על ראייתם מהא דאין הולכין בפקודי בחר רוב כי אדרכא הרי מתפרש בסוגיא שם לפי הגירסא שלפנינו ובשו"ע או"ח כ"ט שכ"ט סעי' ב' דכן אמרינן בזה כל דפריש מרובא פריש, ור"ל דמשום כך לא הביאו הפוסקים דברי התוס' להלכה, וס"ל להלכה דאין מחללין על הגוסס את השבת, ומתוך שרוצה הבית יעקב לחלק את הגיסס ממה דמבואר באו"ח שם סעי' ד' דאפילו מצאוהו מרוצץ שאינו יכול לחיות אלא לפי שעה דגיב מחללין אע"ג דודאי לא חי וגוסס הרי מיעוטא חי, כותב הבית יעקב סברא חדשה איך שפיר טעמא משה דהושטין והוא דבמיתו מרוצץ איכא שפיר טעמא משום דהושטין לחיי שעה. אבל בגוסס איכא לפעמים ריעותא אה עשו לו רפואה ע"י חיי שעה שמעכבין יציאת הנפש שהרי מותר למנוע מן הגוסס דבר המעכב יציאת הנפש אע"ג דסור לקרב מיתו כמבאר ביו"ד, וא"כ אכ יעשה לו רפואה יבא ריעותא לעכב יציאת הנפש שלא ימות מהרה הילכך אין מחללין את השבת משום דאינו נכון לעכב בגוסס יציאת הנפש ע"ש.

ויצא לנו לפי"ו ה"כ מהודשת שלא רק שאין לחלל את השבת עכור חיי שעה של גוסס [אם לא דיש רופא מומחה הסובר שאפשר לעשות לו רפואה שיחי' ע"י ויכריא עי"ו דאין מחללין את השבת, כדמבאר הבית יעקב שם] וכן לא רק שאין חיוב גם בחול לעשות מאמצים להמשיכה החיי שעה שלו, אלא גם זאת דאיטורא איכא בכך בעשיית פעולת לעיכוב יציאת הנפש של הגוסס משום המשכת החיי שעה שלו. ודבר זה קורה כמה פעמים למעשה שהרופא קובע שאין עוד כל תקוה להציל את הגוסס כרדת שנת ובכל זאת עושה בגופו פעולות רפואיות ע"י הורקת זריקות ומצליח בכמה פעמים להמשיך חיותו של הגוסס בכמה שעות יותר או בכמה ימים, ולהחזיר גם את הכרתו למשך זמן זה. ולפי הבית יעקב הגי' יש להזהיר על כך שלא לעשות כן ועל אחת כמה שיש להזהיר שרופא כהן לא יכנס לבית גוסס כזה שאין תקוה להחזירו לכריאתו לשם טיפול רפואי להמשיכת החיי שעה שלו בלבד. וכדנספק ברמ"א כפי' ש"ע דיש להחמיר מליכנס לבית שיש שם גוסס, ושוב ראיתי בשו"ת בית יעקב סי' ק"ל דס"ל לאסור בכלל לכהן רופא מליכנס לבית הגוסס לדעת רמ"א זאת ולטמא משום ספק עי"ש.

ד) אולם ראיתי בשו"ת שבות יעקב ח"א ח"א סי' י"ג ששיגי על דברי הבית יעקב הגי' דדוחה קושיתו על דברי התוס' בנדה [מלבד זה דכ"ל שם גם דאפי' אי נימא דהולכין בחר רובא [שם כחוב דאין הולכין והוא ס"ס דניכר] מימ חיישנין לחיי שעה] וס"ל לעקר להלכה דמחללין את השבת עכור חיי שעה של גוסס, ומביא דברי האו"ה כלל ג"ט דין ל"ה שמדמה בהדיא דין מי שנתרוצץ מוחו לדין הגוסס ומסתייע להדין דמפקחין עליו וסוציאין אותו לחיי שעה מההיא דריש שמחות דאמרינן המעצים עיניו הרי זה שופך דמים. ועל זה שכתב הבית יעקב דאסור לעכב יציאת הנפש, משיג עליו השבות יעקב דדרכיו אינם מובנים דודאי לעכב יציאת נפש לעשות מי שאינו כפי ברפואה אסור לעשות, אבל מי שבקי ברפואה למנוע ממנו הגיססה לפי שעה שפיטא דמותר לעשותו. עי"ש ביתר אריכות.

עכ"פ חזינו שכל הפוסקים הגי' מאוחדים בדעה אחת ולא כדעת הבית יעקב. ומב"ל להזכיר ככל אשר הזכרנו ורק בהסתמך על דברי התוס' בנדה והאו"ה בלבד מעלה ג"כ הביאור הלכה באו"ח שם להלכה דה"ה גוסס נמי מחללין עליו בפקוח הגל או ארופא אומר שסממנים אלו יועילו לו להאריך רגעי חייו דהא מרוצץ נמי גוסס הוא וגרע מגוסס דליכא בזה אפילו מיעוטי דמיעוטי אעפ"כ משום חיי שעה מחללין עליו וכמו כן גוסס עי"ש.

ה) וא"כ לפי"ו נלמד גם לשאלתנו דמכ"ש שיש חיוב לעשות מאמצים בחול להצלת נפש הגוסס בדרך הרפואה בכל מידי דאפשר ולו גם לחיי שעה בלבד, כי יקרים מאד רגעי אנוש על אדמות, ויש קונה עולמו בשעה וברגע אחד בהרהורי תשובה (מעבר יבק חלק שפתי דעה פכ"ו ע"ש). וק"ו בן בנו של ק"ו שמחוייבים לעשות כל מאמצי הצלה אפילו משום ס"ס דסי' של הצלת הגוסס לחברו עוד אל החיים כמיעוטא דחיים.

ו) וכשרואים שהגוסס סובל בהרבה ומתארך זמן מיתו ראייתו בספר פחד יצחק שכותב דנכון להתפלל למיתו בלשון זה: אנה ה' בכח רחמיך הרבים וברוב חסדיך הגדולים י"ר מלפניך שחוציא ממסגר אסיר נפש פלוני או פלונית ותוציאנה מייסורין ב"ב והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה עכ"ל. וכן כותב שם שימרו כל הקללות. ע"ש. ועמ"ש לעיל כפי' שליה סעי' ג באריכות בנוגע אם מותר לבקש רחמים על חולה מסוכן שאין תקוה לרפואתו שימות. ע"ש.

כן הדבר אלא דודאי מת' כבר, אם לא שנאמר דהחיות שרואים בו כבר מעתה הוא רק פרסום לאחר מיתה, אבל לואת אין מיתה ראייה מההיא דיו"ד ואה"ע. וכנראה שהבעל תוספת שבת פירש אחרת ככוונת דברי הרמ"א ביו"ד, וכן למדתי דבר זה מדברי הדגול מרכבה באה"ע כפי' י"ו במ"ש בדברי הכ"ש שם ס"ק צ"ד עי"ש וכן בשו"ת שם מ"ש מג' ימים, ועיין לעומת זה בהרע"א מ"ש בשם מהר"ש ואכמ"ל. גם הפרמ"ג במ"ו שם סק"ב ס"ל ג"כ כזאת דמחללין על הגוסס את השבת ע"ש.

א) כמ"ה משוכחת וקולעת היא הסברתו זאת של הערוה"ש בטעמה של הלכה זו, דמשום כך אסור לעשות שום דבר לקירוב מיתו של הגוסס גם כשמצטער הרבה בגיססתו וטוב לו המות, מפני שהעולם ומלואו של הקב"ה וכן רצונו יתברך ואיש בער ולא ידע וכס"ל לא יבין זאת דרכי ההנהגה של גדול העצה ורב העליליה עם בריותיו ולכן אינו מורשה לבוא בסוד-אלוה.

ב) מ"סוד סברא זאת נובע גם הדין של אין אדם רשאי לחבול בעצמו (עיין ב"ק ד' צ' ע"ב ורמב"ם פ"ה מחובל ומויק היא וחז"ל סי' ת"כ סעי' ל"א) ומכ"כ לקפח את חייו, והיינו מפני שנפש האדם אינו קנינו שלו אלא קנינו של הקב"ה, בדומה למה שמסביר הרמב"ם כפי"א מרוצח ה"ד שמפני כך מוזהרין ב"ד שלא ליקח כופר מן הרוצח ואפילו נתן כל ממון שבעולם ואפילו רצה גואל הדם לפטרנו, מפני שאין נפשו של זה הנהרג קנין גואל הדם אלא קנין הקב"ה וכו'. ובדומה למה שמסביר גם הרדב"ו על הרמב"ם כפי"ח מה' סנהדרין ה"ו דמשו"ה אין הסנהדרין ממייתין ולא מלקין המודה בעבירה: לפי שאין נפשו של אדם קנינו אלא קנין הקב"ה שנאמר (יחזקאל י"ח) הנפשות לי הנה הילכך לא תועיל הודאתו בדבר שאינו שלו וכו' וכי היכי דאין אדם רשאי להרוג את עצמו: כן אין אדם רשאי להודות על עצמו ששעה עבירה שחייב עליה מיתה לפי שאין נפשו קנינו ע"ש. ונעיי"ש ברמב"ם מ"ש בנוגע להודאת עין וגר העמלקי ואכמ"ל.

והו"ו מה שאנו מוצאים גם כאן לענין גוסס שכותב הספר חסידים (סי' תשכ"ג) דאם גוסס אומר אינו יכול למות עד ששימיהו במקום אחר אל ידוהו משם ע"ש, והיינו כנ"ל דהיות ואסור מדינא להזיזו ממקומו הרי גם הגוסס אינו בעלים על עצמו להחזיר להזיזו אשר עי"ו יוכלו לככות גרו של הקב"ה אשר בו, כמליצת הגמ' בשבת קנ"א שם וביותר במסכת שמחות שם פ"א ה"ד, משל לגר שהוא מטפף כיון שנגע בו אדם מכבהו, כך כל המעמף את עיני הגוסס מעלין עליו כאלו הוא נוטל גשמתו, ולכן אין גמיתת רשותו למעט את דמותו נחשבת לכלום.

איסור לקרב מיתת גוסס וחומר איסור רצח מתוך חמלה

שם, ואע"פ שאנו רואים שמצטער הרבה בגיססתו וטוב לו המות מ"מ אסור לנו לעשות דבר לקרב מיתתו והעולם ומלואו של הקב"ה וכך רצונו יתברך

א) כמ"ה משוכחת וקולעת היא הסברתו זאת של הערוה"ש בטעמה של הלכה זו, דמשום כך אסור לעשות שום דבר לקירוב מיתו של הגוסס גם כשמצטער הרבה בגיססתו וטוב לו המות, מפני שהעולם ומלואו של הקב"ה וכן רצונו יתברך ואיש בער ולא ידע וכס"ל לא יבין זאת דרכי ההנהגה של גדול העצה ורב העליליה עם בריותיו ולכן אינו מורשה לבוא בסוד-אלוה.

ב) מ"סוד סברא זאת נובע גם הדין של אין אדם רשאי לחבול בעצמו (עיין ב"ק ד' צ' ע"ב ורמב"ם פ"ה מחובל ומויק היא וחז"ל סי' ת"כ סעי' ל"א) ומכ"כ לקפח את חייו, והיינו מפני שנפש האדם אינו קנינו שלו אלא קנינו של הקב"ה, בדומה למה שמסביר הרמב"ם כפי"א מרוצח ה"ד שמפני כך מוזהרין ב"ד שלא ליקח כופר מן הרוצח ואפילו נתן כל ממון שבעולם ואפילו רצה גואל הדם לפטרנו, מפני שאין נפשו של זה הנהרג קנין גואל הדם אלא קנין הקב"ה וכו'. ובדומה למה שמסביר גם הרדב"ו על הרמב"ם כפי"ח מה' סנהדרין ה"ו דמשו"ה אין הסנהדרין ממייתין ולא מלקין המודה בעבירה: לפי שאין נפשו של אדם קנינו אלא קנין הקב"ה שנאמר (יחזקאל י"ח) הנפשות לי הנה הילכך לא תועיל הודאתו בדבר שאינו שלו וכו' וכי היכי דאין אדם רשאי להרוג את עצמו: כן אין אדם רשאי להודות על עצמו ששעה עבירה שחייב עליה מיתה לפי שאין נפשו קנינו ע"ש. ונעיי"ש ברמב"ם מ"ש בנוגע להודאת עין וגר העמלקי ואכמ"ל.

והו"ו מה שאנו מוצאים גם כאן לענין גוסס שכותב הספר חסידים (סי' תשכ"ג) דאם גוסס אומר אינו יכול למות עד ששימיהו במקום אחר אל ידוהו משם ע"ש, והיינו כנ"ל דהיות ואסור מדינא להזיזו ממקומו הרי גם הגוסס אינו בעלים על עצמו להחזיר להזיזו אשר עי"ו יוכלו לככות גרו של הקב"ה אשר בו, כמליצת הגמ' בשבת קנ"א שם וביותר במסכת שמחות שם פ"א ה"ד, משל לגר שהוא מטפף כיון שנגע בו אדם מכבהו, כך כל המעמף את עיני הגוסס מעלין עליו כאלו הוא נוטל גשמתו, ולכן אין גמיתת רשותו למעט את דמותו נחשבת לכלום.